20 සකස් කඩ නො කී කට

සකස් කඩ නොකී කට
උගේ කට හුඹස් කට

යනුවෙන් පුරාතනයෝ කීවෝ ය. සෙසු පොත් ගැන එසේ නො කියැවුණි. අකුරු උච්චාරණය කරවීමේ අටියෙන් ම සකස් කඩ ලියැවී ඇති සෙයකි. අකුරු කරන්නට ම ලියැවුණු පැරණි පොත් දහ අටක් විය. හෝඩිය, නම්පොත, මඟුල් ලකුණ, ගණ දෙවි හැල්ල, වදන් කවි පොත, බුද්ධ ගජ්ජය, සකස් කඩ, නාමාෂ්ට ශතකය, නවරත්නය, ව්‍යාසකාරය, හිතෝපදේශය, ප්‍රත්‍යය ශතකය, අනුරුද්ධ ශතකය, බෞද්ධ ශතකය, සූර්ය ශතකය, වෘත්ත මාලාව, වෘත්ත මාලාඛ්‍යාව, අමරසිංහය යනු ඒ පොත් පෙළ යි.

සකස් කඩ නම් පොතෙන් උපුටා ගත් පාඨයක් ඔබ හය ශ්‍රේණියේ දී කියවන්නට ඇත. ''සකස් කඩ කී කට'' ශබ්ද උච්චාරණයේ දක්ෂයකු බිහි කරයි. ශබ්ද නගා කියවීම මගින් උච්චාරණ දෝෂ මග හරවා ගත හැකි වෙයි.

එදිනෙදා කටයුතු සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා අපට නොයෙක් ප්‍රකාශන කියවීමට සිදු වේ. කියවීමෙන් අදහස් ලබා ගත හැකි වන අතර දැනුම වර්ධනය වේ. කියවන දේ ශ්‍රාවකයාට අවධාරණය වන්නේ ශබ්දෝච්චාරණයේ ස්වභාවය මත ය. පුවත්පතක් කියවන ආකාරයට පිරිත් ගාථාවක් හෝ ශ්ලෝකයක් හෝ සජ්ඣායනා කළ නො හැකි ය.

...පුරාවිද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය මගින් ද සීගිරිය ප්‍රදේශයේ සිදු කළ ගවේෂණවල දී දියුණු ලෝහ කර්මාන්තයක් පැවති බවට සාධක සොයා ගෙන තිබීම ද වැදගත් වේ. සීගිරි නිම්නයේ අලකොළ වැව ප්‍රදේශයෙන් සොයා ගෙන ඇති උඳුන් හා ඒ ආශ්‍රිතව ලැබී ඇති යබොර මගින් ද ඉතා පුරාණ යුගයේ දී එම ප්‍රදේශයේ දියුණු ලෝහ කර්මාන්තයක් පැවති බවට සාධක සපය යි. එසේ ම 80 හා 90 දශකවල සමනල වැව ප්‍රදේශයේ කැණීම් සිදු කර ලෝහ නිපදවූ උඳුන් රාශියක් සොයා ගෙන තිබෙන අතර, මේවා ද ඉතා පැරණි යුගවලට අයත් සේ සැලකේ. එසේ ම අම්බලන්තොට ප්‍රදේශයේ රිදියගම ආශ්‍රයෙන් 1996 වසරේ පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව හා ප්‍රංශ පුරාවිද්‍යාඥයන් සිදු කළ කැණීම්වල දී දැනට වැව් ජලයෙන් යට වී ඇති භූමියේ මීටර් 1කට වඩා විශාල විෂ්කම්භයකින් යුත් උඳුන් සොයා ගෙන ඇති අතර, මෙහි පැවතුණ ලෝහ කර්මාන්තය ක්‍රි. පූ. යුගය දක්වා ඈතට දිව යන බව පුරාවිද්‍යාඥයෝ විශ්වාස කරති.

දිවයින - 2001 ජනවාරි 17, 23 පිට

පුවත්පත් වාර්තාවක් ඉතා සරල භාෂාවක් යොදා ගෙන ලියැවෙයි. උච්චාරණය ද අවබෝධ කර ගැනීම ද පහසු ය. එහෙත් සංස්කෘත පද බහුල සිංහල ව්‍යවහාරය ඊට වෙනස් ය. උච්චාරණය තරමක් අපහසු ය. කියවනවාත් සමග එහි කරුණු ද අවබෝධ කර ගත යුතු වෙයි. අපි එවැනි පාඨයක් කියවා බලමු. එකිනෙකට වෙනස් පාඨ කියවා කට හුරු කර ගනිමු.

"නීල වර්ණ ආස්තරණයෙක දිව්‍ය ඍෂියකු මෙන් පෙනෙනුයේ මේ කවරෙක් ද? ආශ්චර්යයෙකි. ඔහුගේ මුහුණින් රිදී රස ධාරාවෙක් එක්වන් ගලයි. එහෙත් ඔහුගේ ධූම වර්ණ වූ පොරෝනය මඳකුදු තෙමුණු බවෙක් නො පෙනේ. බලව, බලව, වර්ණ සම්පත්තියෙන් දිනනුයේ ඔහුගේ ආස්තරණය ද නොහොත් පරිශුද්ධ වූ ආකාශය දැයි විනිශ්චය කරනු පිණිස මෙන් හේ දීප්තිමත් වූ නේත්‍ර යුග්මය වරින් වර ඉහළට යොමු කෙරෙයි. ඔහුගේ මුවෙහි පළල නාසා දෙ පසෙහි වූ රැළි පෙළ! කවර ප්‍රීතියෙක් ද?

තෙල ආස්තරණයෙක් නො වේ. අභිනව තෘණ භූමියෙකි. ඒ දිව්‍ය ඍෂියෙක් නො වේ. වෘද්ධ වූ මාර්ගිකයෙකි. අර රිදී රස ධාරාවෙක් නො වේ. මුහුණ පුරා ගෙන, ළය වසා ගෙන, වයස දක්වා ගෙන, ගලන්නා වූ රවුළ ය. ඇස් යුවළ වරින් වර අහස දෙසට හරවනුයේ පැහැය මනන්නට නො වේ. දෙවියනට භක්තිය දක්වනු සඳහා ය. ප්‍රීතිය මහත් බව සැබැයි. ඔහු යනුයේ දෙවියන් මෙ ලොවට පහළ වූ තැන දී ම වඳින්නට ය; පුදන්නට ය; තමා ද සෙස්සන් ද දුකින් මුදන ලෙස යදින්නට ය. හේ මෙහි මඳක් ගමන් විඩාව දුරු කෙරෙයි.

මේ කියැවුණු මාර්ගිකයා තමාගේ ශිථිල වූ ප්‍රාවරණාභ්‍යන්තරයෙන් සුවඳ තෙල් කුපියක් ද රන් මිලක් ද අනර්ඝ වූ රක්ත මාණික්‍යයක් ද ඇද ගත; ප්‍රීතියෙන් පිරුණා වූ නේත්‍ර යුග්මයෙන් ඒ දෑ බැලීය; පෙරළ පෙරළා බැලී ය;"

මේ කුමාරතුංග මුනිදාස මහතාගේ "ශික්ෂා මාර්ගය" නම් කෘතියෙන් උපුටා ගත් කොටසකි.

එම පාඨයෙහි උච්චාරණය කිරීමට අපහසු බවක් දැනෙන වචන බහුල ය. කීප වරක් හඬ නගා උච්චාරණය කිරීමෙන් එම අපහසුතා මග හැරී යනු ඇත. අපි තවත් උච්චාරණ අභ්‍යාසයක් කරමු. පහත සඳහන් වන්නේ ශ්ලෝක කීපයකි.

1. නමස්කෘත්‍ය වන්දාමි ත්වාං
යදි පුණ්‍යං මයා කෘතම්
අන්‍යස්‍යාමපි ජාත්‍යාං මේ
ත්වමේව ජනනී භව

(භාස)

අර්ථය: ඔබට වැඳ කියන්නෙමි. ඉදින් ම විසින් කරන ලද පිනක් ඇත්නම් අන් ජන්මයන්හි දීත් ඔබ ම මගේ අම්මා වන්න.

2. විද්‍යා දදාති විනයං
විනයාද්‍යාති පාත්‍රතාම්
පාත්‍රත්වාද්ධන මාප්නොති
ධනා ධර්මං තතඃ සුඛම්

(හිතෝපදේශය)

අර්ථය: විද්‍යාව හික්මීම (විනය) ලබා දෙයි. හික්මීමෙන් යමෙක් පිළිගනු ලැබීමට පැමිණෙයි. පිළිගනු ලැබීමෙන් ධනයට පත් වෙයි. ධනයෙන් ධර්මයටත්, ධර්මයෙන් සැපතටත් පත් වෙයි.

මේ ශ්ලෝක පාඨ කියවා ඒවායේ අදහස ද හිතට ගන්න.

අරුත් පැහැදිලි කිරීම

ආස්තරණය	ඇතිරිල්ල
ඍෂි	ඍෂිවරයා/තාපසයා
ආශ්චර්යය	පුදුමය/විමතිය
රිදී රස ධාරාවක්	නො කඩවා ඇද හැලෙන රිදී පැහැති ජල දහරාවක්
ධූම වර්ණ	දුම් පැහැති/කළු ගැසුණු
විනිශ්චය	තීරණය
වර්ණ සම්පත්තිය	සම්පතක් ලෙස සැලකෙන ශරීර වර්ණය/පාට
නේත්‍ර යුග්මය	ඇස් දෙක
අභිනව	අලුත්/ළපටි
තෘණ භූමිය	තණ බිම
වෘද්ධ	මහලු
මාර්ගිකයා	මගියා
ශිථිල	ලිහිල්/බුරුල්
ප්‍රාවරණාභ්‍යන්තරයෙන්	පොරෝණය තුළින්
අනර්ඝ	ඉතා වටිනා
රක්ත මාණික්‍යය	රතු මැණික
සකල	සියලු

ප්‍රායෝගික අභ්‍යාස

1. පිරිත් ගාථා හඬ නගා සජ්ඣායනය කරන්න.
2. වැඩිහිටියන්ගෙන් අසා දැන ගත් ශ්ලෝකයක් පන්තියට ඉදිරිපත් කරන්න.

පහත සඳහන් වචන හඬ නගා උච්චාරණය කරන්න.

සමන්ත භද්‍ර	ශීර්ෂ ප්‍රණාමය
දෘෂ්ටි විශේෂඥ	සමුද්‍ර බාදනය
බන්ධුජනෝ	දුට්ඨගාමිණී
රූක්ෂ ප්‍රතිපත්ති	පරිත්‍රාණ දේශනය
වෛදූර්ය මාණික්‍යය	ස්වර්ණාභරණ
පුණ්‍ය කර්මය	මහාභිනිෂ්ක්‍රමණය
සංස්කෘත පාඨය	චන්ද්‍ර මණ්ඩලය
මණිමේඛලාව	අක්ෂර වින්‍යාසය
වෘක්ෂ වන්දනාව	ස්ථානෝචිත ප්‍රඥාව
කර්තෘ වාක්‍යය	ජ්‍යොතිශ්ශාස්ත්‍රය

විරාම ලකුණු

විරාමය යනු නැවතීම යි. එය ලේඛනයෙහි මෙන් ම කථනයෙහි ද යෙදේ. කථනයේ දී හෙවත් කතාවේ දී යෙදෙන විරාමය සඳහා, ලේඛනයේ දී හෙවත් ලිවීමේ දී විරාම ලක්ෂණ භාවිත කෙරේ. නිසි ලෙස හා නිවැරදිව විරාම ලක්ෂණ යෙදීමෙන් අදහස් පැහැදිලිව හා ප්‍රාණවත්ව ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

කථනයේ දී කතා විලාසයෙන්, අංග චලනයෙන් හා හඬ උස් පහත් කිරීමෙන් අසන්නාට පහසුවෙන් අදහස වටහා දිය හැකි ය. එහෙත් ලේඛනයක අදහස ග්‍රහණය කර ගැනීම පහසු කරන්නේ විශේෂ ලකුණු යෙදීමෙනි. මේ සලකුණු හඳුන්වන්නේ ‘විරාම ලකුණු’ යන නමිනි.

ලේඛනයේ දී අප භාවිත කරන ‘කෙටි ඉර’, ‘ඇල ඉර’ හා ‘දෙතිත’ යන විරාම ලක්ෂණ හඳුනා ගනිමු.

කෙටි ඉර (–)

පහත සඳහන් උදාහරණ දෙස බලන්න.

මෙහි දී පද දෙකක් එකට යෙදෙන විට ඒ පද දෙක අතර ඇති අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධය දැක්වීම සඳහා 'කෙටි ඉර' යෙදේ. එමගින් පද සම්බන්ධ කිරීමේ කාර්යය සිදු වෙයි.

උදා: ආර්ථික-සමාජ තත්ත්වය
ජෛව-රසායනික විපර්යාසය
ස්වර-ව්‍යඤ්ජන වශයෙන්

සීමා දෙකක අන්තරය දැක්වීමේ දී කෙටි ඉර යෙදේ.

උදා: පෙ.ව. 9.00-11.00 දක්වා
ක්‍රි.ව. 1505-1948 දක්වා
පිටු අංක 12-17 දක්වා

ලිවීමේ දී පේළියක කෙළවරෙහි ඇති පදය සඳහා ඉඩ ප්‍රමාණවත් නො වූ අවස්ථාවල අවසාන පදයේ ඉතිරි කොටස ඊළඟ පේළියෙහි යෙදෙන බව දැක්වීමට කෙටි ඉර යෙදේ.

මෙසේ වෙන් කර ලිවිය හැකි වන්නේ අකුරු හතරක් හෝ ඊට වැඩි අකුරු සංඛ්‍යාවක් ඇති පද පමණි. හල් අකුරක් දෙවැනි පේළියට එන සේ පද වෙන් කිරීම නුසුදුසු ය.

උදා: වැරදි	නිවැරදි
නාට්‍ය කලාවෙන් ද නිදසු- -න් ...	නාට්‍ය කලාවෙන් ද නිද- -සුන්...
වෙරළෙහි බෙල්ලන් ඇහිඳි- - න්නකු ...	වෙරළෙහි බෙල්ලන් ඇහි- -ඳින්නකු...

උපුටා ගත් ප්‍රකාශයක හෝ පාඨයක හෝ කතුවරයා දැක්වීමේ දී ද කෙටි ඉර යෙදේ.

උදා: කේරල රජයත් සම්බන්ධව මහා කවි කුමාරන් ආශාන් අනුස්මරණ සභාව විසින් පිරිනමන විශ්ව සම්මානය භාර ගැනීමට 1983 අප්‍රේල් මස මා තිරුවන්දිරම් නගරයට ගිය අවස්ථාවේ මම කමලා දාස් මහත්මිය මුණ ගැසුණෙමි.

-එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර

සුදෝ සුදු වැ වලාකුළෙනි
ඇයි මේ සිල් ගත්තා වැනි
මඟුලට කළු නො නිසි බැවිනි
එය හැරැ අපි යමු මෙ වෙසිනි

-කුමාරතුංග මුනිදාස

ඇල ඉර (/)

විකල්පයක් හෝ තේරීමක් (වරණයක්) හෝ දැක්වීමට සිදු වන අවස්ථාවල දී ඇල ඉර යෙදේ.

උදා: මහතා/මහත්මිය/මෙණවිය
‘ළමයින්’ යනු උක්ත රූප/අනුක්ත රූප නාම පදයකි.
ශිෂ්‍යයා පාඩම කියවයි/කියවති.
ලඝු/ලුහු/හ්‍රස්ව/කෙටි

දෙතිත (:)

නිදසුන් පිණිස හෝ විස්තර කරනු පිණිස හෝ කරුණු කීපයක් ඉදිරිපත් කිරීමේ දී ‘දෙතිත’ යෙදේ.

උදා: ත්‍රිපිටක ධර්මය: සූත්‍ර, විනය, අභිධර්ම
ස්වර: ලඝු, ගුරු
න්‍යෂ්ටික පවුල: අම්මා, තාත්තා, දරුවෝ

සැ.යු.: පැමිණෙන විට පෙළපොත් ද රැගෙන එන්න.
ජලජ පැළෑටි යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ ජලයේ වැඩෙන පැළෑටි වර්ග යි.

නිදසුන්: කුමුදු, දිය හබරල, දිය බෙරලිය

ගණිත ප්‍රකාශනයක අනුපාතයක් ලියා දැක්වීමේ දී "දෙතිත" යෙදේ.

අත් උදවුකරුවා සහ පෙදරේරුවා අතර මුදල බෙදුණේ 2:3 අනුපාතයට ය.

සංවාදයක් ලියා දැක්වීමේ දී ද "දෙතිත" යෙදේ.

සුප්පා දේවි: ප්‍රේමවන්ත දරුවෙනි මා හිඳිනු කන් යොමා..
සිංහබාහු: කිම් ද මෑණියනි ඔබ මේ පවසන වදනා...

ප්‍රකාශ කළ හෝ සඳහන් කළ හෝ කරුණු දැක්වීමේ දී ද 'දෙතිත' යෙදේ.

ඒ බමුණා වහ - වහා ම දිව ගෙන ගොස් සේනාව මැදට පැන මෙසේ කියා ලී ය: "ඇයි? කුමක් කියමු ද? මම ගොවියා පුතු නො වැන්දෙමි."

කෙටි ඉර, ඇල ඉර හා දෙතිත යන විරාම ලකුණු නිවැරදිව භාවිත කරන්නට ඉගෙන ගනිමු.

ලිඛිත අභ්‍යාස

සුදුසු විරාම ලක්ෂණ යොදමින් නැවත ලියන්න.

1. ධම්මික චමින්ද නමැති ශිෂ්‍යයා ශිෂ්‍යාව පාසල් කථික තරගයෙන් ප්‍රථම දෙවන තෙවන ස්ථානය දිනා ගත්තේ ය
2. ලං ග ම ලංකා ගමනා ගමන මණ්ඩලය
3. කළුහාමි මොකද මේ කෝ අප්පයා මිනිහා හම්බ වුණේ නැද්ද
   කළු අප්පු හම්බ වුණා කනකර බඩු උඹෙන් හන්ද මමත් මොනව හරි දෙන්න එපායැ
4. හා හා හරි හාවා   කැලේ මැදින් ආවා
   හිටැගෙන ගඟ ගාවා වට පිට ඇහැ ලැවා
5. වඳුරෝ ගසින් ගසට පැන අතු ඉති දලු කන්නට පටන් ගත්හ
6. දිනුම් පැරදුම් දෙක ම මැදහත් සිතින් ඉවසන්න
7. ගුත්තිලයේ 277 310 කවි පාඩම් කරන්න
8. ලද පස් මල්   සුදු අබ සමන් කැකුළු සුන්සහල් විළඳ ඊතණ
   තණ බිස්ස   ඉතා බහුලව තණ වැඩුණු බිම
   නිසර්ගයෙන් ම උපතින් ම
   ආස්වාදය   රස විඳ ගැනීම
9. පින්කිරියවත් කියවන ලියන්නෝ මෙසේ කීහ දේවයන් වහන්ස අද දක්වා නුඹ වහන්සේ එකක් අඩු විහාර සියයක් කරවූහ
10. ඒ මුදල ඔවුන් දෙදෙනා අතර 2 3 අනුපාතයට බෙදා දෙන ලදි

ප්‍රායෝගික අභ්‍යාස

1. **ඔබ දන්නා එක් එක් විරාම ලක්ෂණය බැගින් ගෙන පෙළපොත ඇසුරෙන් ඒවාට උදාහරණ සොයන්න.**
2. **පුවත්පත් කියවා විරාම ලක්ෂණ යෙදුණු පාඨ සොයා පොතක අලවන්න.**
3. **ඒ ඒ තීරුවෙහි විරාම ලක්ෂණය, විරාම ලක්ෂණයේ නම හා උදාහරණය ඇතුළත් කර සටහන් පුවරුවක් සකසා පන්ති කාමරයේ ප්‍රදර්ශනය කරන්න.**
4. **විරාම ලකුණු ගැන සැලකිලිමත් වෙමින් සංවාද කියවන්න.**